

VOORSTEL VAN AHOVOKS VOOR EEN ONDERWIJSKWALIFICATIE Graduaat in het maatschappelijk werk

////////////////////////////////////

1. Algemene informatie

1.1 TITEL

Graduaat in het maatschappelijk werk

1.2 NIVEAU

Vijf

1.3 STUDIEGEBIEDEN

- Sociaal-agogisch werk

1.4 STUDIEPUNTEN

120

1.5 IDENTIFICATIEGEGEVENS

Datum van indiening

7 januari 2019

2. Samenstelling

Het voorstel van onderwijskwalificatie omvat 1 erkende beroepskwalificatie, namelijk 'Maatschappelijk werker'.

2.1 BEROEPSKWALIFICATIE 'MAATSCHAPPELIJK WERKER'

Niveau

Vijf

Jaar van erkenning

2018

Competenties

Zie bijlage 1 deel 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2018 ter erkenning van de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker'

3. Samenhang

(Voorstellen van) onderwijs kwalificaties	Graduaat in het maatschappelijk werk
Beroepskwalificaties	Maatschappelijk werker

4. Analyse decretale criteria

4.1 MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Economische relevantie

- *Tewerkstellingsgegevens*

Onderstaande tabel geeft het totaal aantal werknemers weer voor de social profit in volgende paritaire comités:

PC318 Diensten voor gezins- en bejaardenhulp

PC319 Opvoedings- en huisvestigingsinrichtingen en -diensten

PC327 Beschutte werkplaatsen en sociale werkplaatsen

PC329 Socio-culturele sector, PC330 Gezondheidsinrichtingen en -diensten

PC331 Vlaamse welzijns- en gezondheidssector

PC337 Non-profitsector

Dit is een hele ruwe schatting. De sector beschikt niet over exactere cijfers.

	2014	2015	2016
318 diensten voor gezins- en bejaardenhulp	38.581	39.046	39.472
319 opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten	64.806	66.566	69.321
327 beschutte werkplaatsen en sociale werkplaatsen	37.461	38.003	38.352
329 socio-culturele sector	45.544	46.170	45.413
330 gezondheidsinrichtingen en -diensten	242.167	249.072	255.412
331 vlaamse welzijns- en gezondheidssector	11.384	12.036	12.551
337 non-profitsector	32.164	41.858	42.604

- **Vacatures**

De beroepen maatschappelijk werker en maatschappelijk assistent hebben eenzelfde NACE-code bij VDAB. Bijgevolg werden in beide dossiers dezelfde vacaturegegevens opgenomen.

Onderstaande cijfers hebben betrekking op 2015, tenzij anders is aangegeven.

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures	Provincies														Openstaande vacatures		
	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen		TOTAAL	
NEC zonder uitzendopdr.																	
02. Dranken, voeding en tabak										1							1
11. Overige industrie					1		1								27		29
15. Transport, logistiek en post							2										2
18. Financiële diensten								2			3				3		6
19. Zakelijke dienstverlening	5	1	1		23	3	3	2	1	3					1		43
21. Diensten aan personen		15	1	19	2				1						1		39
22. Ontspanning, cultuur en sport	1	1															2
23. Openbare besturen	57	11	25	39	22	11	22	37	10	19	12	8	16	38	327		37
24. Onderwijs	11		2	2	1	2	4	5		11	1		3	2	44		1
25. Gezondheidszorg	16	175	3	9	6	6	4	6	5	14	3	8	3	7	265		31
26. Maatschappelijke dienstverlening	109	34	35	48	50	16	47	11	12	78	24	40	15	90	609		60
27. Overige dienstverlening	2			2		1				1			1	5	12		4
Totaal	201	237	67	119	105	41	82	61	28	130	40	56	38	174	1379		149
NECzLJ via werving- en selectiekantoren																	
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	89				2	1	2			6			1	9	110		22
Totaal	89				2	1	2			6			1	9	110		22
Uitzendopdrachten																	
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111		46
Totaal	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111		46
TOTAAL																	
Totaal DA1830 Maatschappelijk werker	299	244	67	121	111	48	98	61	32	154	40	57	40	228	1600		217

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2013	2014	2015	Eindtotaal
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	903	867	1140	2910
NECzU via werving- en selectiekantoren	91	126	135	352
<u>Uitzendopdr.</u>	166	128	152	446
TOTAAL	1160	1121	1427	3708

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	8	33	9	12	18	1	10	1	5	5	2	1	3	41	149
Uitzendopdrachten				1	1	1				2			1	40	46
TOTAAL	8	33	9	13	19	2	10	1	5	7	2	1	4	81	195

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2013	2014	2015
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	1053	1052	1379
<u>Uitzendopdr.</u>	60	67	111
TOTAAL	1113	1119	1490

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	201	237	67	119	105	41	82	61	28	130	40	56	38	174	1379
<u>Uitzendopdr.</u>	9	7		2	4	6	14		4	18		1	1	45	111
TOTAAL	210	244	67	121	109	47	96	61	32	148	40	57	39	219	1490

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	429	94	128	158	110	63	116	74	108	318	84	132	175	1989

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Het beroep staat niet op de lijst van de knelpuntberoepen 2016.

4.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

Aansluiting bij het onderwijsniveau

Maatschappelijk werk wordt ingevuld vanuit een spectrum aan opleidingsniveaus gaande van secundair onderwijs (tso-studierichtingen: Gezondheids- en welzijnswetenschappen, Jeugd- en gehandicaptenzorg, Sociale en technische wetenschappen) tot professionele bachelor. Een opleiding op hbo5-niveau heeft dan ook zeker een plaats binnen dit continuüm.

Een voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker' bevat, sluit aan bij het profiel van het hoger beroepsonderwijs. Dit voorstel van onderwijskwalificatie heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte focus en draagt bij aan de versterking van de arbeidsmarktkansen van cursisten. Daarnaast biedt het een relevante opstap in functie van doorstroom naar een professionele bachelor 'Sociaal werk'.

Aansluiting bij studiegebieden en bestaande studierichtingen

In het huidige aanbod van het hoger beroepsonderwijs behoort de opleiding 'Maatschappelijk werk' tot het studiegebied Sociaal-agogisch werk. Een maatschappelijk werker begeleidt nagenoeg alle doelgroepen die moeilijkheden ondervinden in hun maatschappelijk functioneren. Dat gebeurt in zowel sociale diensten van instellingen als begeleidingstehuizen, bemiddelingsdiensten en opvangcentra of diensten voor thuiszorg.

Een voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker' omvat, sluit eveneens aan bij het studiegebied Sociaal-agogisch werk.

Aansluiting bij de doelgroep

De doelgroep van het hoger beroepsonderwijs is zeer uitgebreid en bestaat uit werkenden (volwassenen), werkzoekenden en jongeren die voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht. Ze beschikken over een welbepaald studiebewijs, willen hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten en/of willen doorstromen naar een bacheloropleiding. De competenties van de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker' zijn haalbaar voor de genoemde doelgroep.

4.3 DE CONTINUÏTEIT IN DE (STUDIE)LOOPBAAN

Leerlijnen

ONDERLIGGEND NIVEAU

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)	
Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)	<p>De lerende leert sociale en zorgende vaardigheden en de ondersteunende wetenschappelijke kennis.</p> <p>De focus ligt op de omgang met de mens als totale persoon in al zijn aspecten: fysiek, psychisch, sociaal (en spiritueel).</p> <p>De studie omvat volgende componenten: opvoedkunde (psychologie en pedagogiek), verzorging (gezondheid en welzijn), toegepaste wetenschappen (biologie, chemie en fysica).</p> <p>In de praktijklessen en stages in het kleuteronderwijs, kinderdagverblijven, bejaardentehuizen, gehandicaptenzorg, onthaalgezinnen... oefent de lerende vaardigheden en kennis.</p>
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	<p>In de opleiding wordt de nodige theoretische kennis aangereikt maar attitudes en vaardigheden zijn even belangrijk.</p> <p>Er gaat veel aandacht naar stages in de meest diverse voorzieningen die later het beroepsveld zullen uitmaken: medisch-pedagogische instituten, gezinsvervangende tehuizen, dagcentra. De lerende leert mensen van alle leeftijden met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke, sociale of meervoudige beperking begeleiden. De lerende vertrekt hierbij van de overtuiging dat ze heel wat mogelijkheden hebben tot (persoonlijkheds)ontplooiing. De lerende leert werken in team en met groepen.</p> <p>Naast theoretische kennis en technieken, krijgen attitudes en vaardigheden zoals inlevingsvermogen, openheid, sociale betrokkenheid, discretie veel aandacht.</p> <p>De lerende leert de noden, behoeften en eigenschappen van de mens in de verschillende fasen van het leven kennen. De lerende leert over EHBO, hygiëne en de zorg voor het comfort van de gehandicapte. Daarnaast leert de lerende met taal, muziek, beweging en handvaardigheid creatief werken. Deze technieken worden verwerkt in activiteiten en projecten voor bepaalde doelgroepen.</p> <p>De lerende leert over de verschillende soorten handicaps en hun problemen. De oorzaken, de begeleiding en de mogelijke behandeling worden bekeken. De lerende leert samenwerken, observeren, vergaderen en rapporteren. Er wordt aandacht besteed aan de wetgeving over bijzondere jeugdbijstand. Ook de bouw en werking van het menselijk lichaam wordt bestudeerd.</p>

	Stages bieden de lerende de gelegenheid om de aangeleerde technieken en vaardigheden toe te passen.
Sociale en technische wetenschappen (tso)	<p>Sociale en technische wetenschappen biedt de lerende een brede vorming aan op sociaal, wetenschappelijk en technisch vlak. Het uitgangspunt voor elk vak is de mens en zijn omgeving. De wetenschappen worden niet zuiver abstract en theoretisch benaderd, maar verwijzen voortdurend naar concrete toepassingen. De lerende heeft een brede interesse in mens en maatschappij, is sociaal voelend en creatief. De opleiding leert de lerende hoe de mens functioneert in de samenleving.</p> <p>De lerende leert sociale activiteiten organiseren aangepast aan verschillende doelgroepen en contexten. Ook voor de materiële ondersteuning leert de lerende instaan. Het technisch aspect uit zich in de praktijk rond voeding gesteund op wetenschappelijke inzichten. De vakken kunnen onderverdeeld worden in drie groepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - natuurwetenschappen <p>In Natuurwetenschappen verwerft de lerende inzichten en vaardigheden via experimenten en praktische opdrachten, gesteund op de theorie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociale wetenschappen; de doelstellingen zijn: verkennen van eigen mogelijkheden, verduidelijken van leerprocessen, passend communiceren in verschillende situaties, menselijk gedrag en interacties waarnemen en observeren, omgaan met rechten en plichten als jongere, verkennen en illustreren van de diversiteit tussen mensen; - voeding; hier wordt er concreet gewerkt met voedingsproducten. <p>De voedingsmiddelen worden verwerkt volgens bepaalde principes.</p> <p>De lerende leert hierbij de juiste methode of techniek hanteren met aandacht voor het correct gebruik van de gepaste apparatuur.</p>

ZELFDE NIVEAU

Hoger beroepsonderwijs (HBO5)	
Maatschappelijk werk	<p>De student leert hoe individuen en groepen versterken worden om (terug) greep te krijgen op hun situatie en om te participeren aan het maatschappelijk leven.</p> <p>Daarnaast leert de student ook hoe een dialoog wordt aangegaan en onderhouden met alle betrokkenen bij een probleemsituatie. Aanknopingspunten kunnen problemen zijn die mensen hebben met zichzelf (vb. psychische problemen) of problemen tussen mensen onderling (vb. relatieproblemen). Het kan ook gaan over problemen tussen individuen en organisaties (vb. afbetalingsproblemen) of om problemen</p>

	tussen mensen en de overheid (vb. problemen met de werkloosheidsreglementering).
Seniorenconsulentenvorming	<p>De seniorenconsulent is een deskundige die met informatie, advies en begeleiding de zelfredzaamheid en het welbevinden van ouderen wil vergroten. De seniorenconsulent kan in diverse omgevingen actief zijn zoals de welzijns- en zorgsector, het sociaal cultureel verenigingsleven en overheden. Omwille van het stijgend aantal ouderen is het lokaal ouderenbeleid een belangrijk aandachtspunt in het beleid van gemeenten en OCMW's. In een gemeente kan een seniorenconsulent het aanspreekpunt zijn ouderenzaken, het gemeentelijk ouderenwerk coördineren en ondersteunen en het gemeentelijk ouderenbeleid mee voorbereiden.</p> <p>De seniorenconsulent is een professioneel deskundige die bevordert dat de oudere de regie over zijn of haar eigen leven houdt. Hi/zij streeft naar vergroting van de zelfredzaamheid en het welbevinden van de oudere via informatie, advies en begeleiding.</p> <p>De seniorenconsulent komt niet in de plaats van aanbieders van zorg- en hulpverlening voor ouderen maar is een steun bij het vinden van de juiste diensten. Daarbij gaat hij/zij uit van de mogelijkheden van de oudere zelf.</p>
Sociale readaptatiewetenschappen	Deze opleiding wordt momenteel niet ingericht.

BOVENLIGGEND NIVEAU

Professionele bachelor	
Sociaal werk	<p>De student leert om jongeren en volwassenen te helpen die moeilijkheden ondervinden in hun psychosociaal functioneren opnieuw greep te krijgen op hun levensvoorwaarden, zodat ze zich maatschappelijk kunnen handhaven.</p> <p>Een maatschappelijk assistent krijgt vaak te maken met een verwevenheid aan probleemgebieden.</p> <p>Een maatschappelijk assistent vervult hoofdzakelijk een informerende, bemiddelende, adviserende, begeleidende en ondersteunende rol.</p>

Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt

Maatschappelijk werkers worden in een breed werkveld tewerkgesteld. Onderstaand een aantal sectoren waar zij tewerkgesteld worden.

De sector van de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten van de Vlaamse Gemeenschap is een diversiteit aan organisaties die instaan voor de zorg, begeleiding en ondersteuning van een divers doelpubliek (kinderen, gehandicapten, jongeren, ouders, ouderen, gezinnen,...). Je vindt in de sector tevens een veelheid van diensten en inrichtingen:

- autonome centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) verlenen diensten en hulp aan alle personen van wie de welzijnskansen bedreigd of verminderd zijn omwille van persoonlijke, relationele, gezins-

of maatschappelijke factoren.

- Organisaties uit de bijzondere jeugdbijstand (zoals begeleidingstehuizen, gezinstehuizen, onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra, dagcentra, thuisbegeleidingsdiensten, diensten voor begeleid zelfstandig wonen, diensten voor pleegzorg) bieden opvang voor 0- tot 18 jarigen.
- Ambulante voorzieningen (vb. thuisbegeleidingsdiensten, diensten begeleid, beschermd of geïntegreerd wonen, diensten voor zelfstandig wonen of voor pleegzorg), semi-residentiële voorzieningen (semi-internaten en dagcentra) en residentiële voorzieningen (internaten, observatie- en behandelingscentra, tehuizen voor werkenden of voor niet werkenden) zijn actief binnen de sector van de gehandicaptenzorg.
- De centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning verlenen tijdelijke ambulante, (semi-) residentiële hulp aan kinderen tot 12 jaar en hun gezin.
- De centra voor integrale gezinszorg staan in voor de opvang en begeleiding van (aanstaande) ouders en kinderen.
- Huurdersbonden en –verenigingen komen op voor de belangen van huurders, individueel en collectief.
- De sociale verhuurkantoren huren woningen op de private huurmarkt om ze vervolgens door te verhuren aan sociaal zwakke huurders. De die manier maken ze de private huurmarkt toegankelijk voor mensen met een beperkt inkomen.

De sector stelt ongeveer 40.000 mensen tewerk, waarvan de meesten actief zijn in de gehandicaptenzorg. Het Paritair Comité 331 voor de Vlaamse Welzijns- en Gezondheidssector werd opgericht op 16/10/2007 na de opheffing van het PC 305 en het Paritair Subcomité 305.02. Onder PC 331 vallen 2 kamers:

=> Kamer Kinderopvang (KO)

=> Kamer Gezondheidsinrichtingen en –diensten (GID)

Bij de GID vinden we volgende centra:

- o Centra voor tele-onthaal
- o Centra voor geboorteregeling en seksuele opvoeding (CGSO)
- o Sociale vrijwilligersorganisaties
- o Diensten voor de strijd tegen toxicomanie
- o Centra voor huwelijkscontacten
- o Centra voor prenatale raadpleging
- o Vertrouwenscentra voor kindermishandeling
- o Diensten voor adoptie
- o Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)
- o Consultatiebureaus voor het jonge kind
- o Consultatiebureaus voor gehandicaptenzorg
- o Samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL)
- o Lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)
- o Centra voor Ontwikkelingsstoornissen

4.4 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

Instroom in de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)			
Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)	1356	1345	1298
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	750	640	627
Sociale en technische wetenschappen (tso)	4730	4994	5008

ZELFDE NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Hoger beroepsonderwijs (HBO5)			
Maatschappelijk werk	1090	1083	1146
Seniorenconsulentenvorming	37	27	14
Sociale readaptatiewetenschappen	/	/	/

BOVENLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Professionele bachelor			
Sociaal werk	6646	6509	6313

Bovenstaande tabel geeft voor elke verwante studierichting/opleiding een overzicht van de leerling-/studentenpopulatie (uniek). Voor de derde graad secundair onderwijs worden enkel de aantallen voor het eerste leerjaar weergegeven. Voor alle andere studierichtingen/opleidingen gaat het steeds om de aantallen voor de totale studierichting/opleiding.

(Bron: Dataloop en Statistisch jaarboek onderwijs Vlaanderen)

Uitstroom uit de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)			
Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)	1084	1065	1116
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	516	600	572
Sociale en technische wetenschappen (tso)	4007	4171	4070

ZELFDE NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Hoger beroepsonderwijs (HBO5)			
Maatschappelijk werk	/	/	/
Seniorenconsulentenvorming	/	/	/
Sociale readaptatiewetenschappen	/	/	/

BOVENLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Professionele bachelor			
Sociaal werk	1466	1557	1629

Voor het hbo5 zijn er geen of te weinig gedetailleerde gegevens beschikbaar om ze te kunnen opnemen.

(Bron: Statistisch jaarboek onderwijs Vlaanderen)

4.5 DE BESCHIKBARE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE EN DE MOGELIJKHEID TOT SAMENWERKING MET ANDERE INSTELLINGEN OF MET DE ARBEIDSMARKT / HET BEDRIJFSLEVEN INDIEN VEREIST

Bestaande inhoudelijk verwante opleidingen in onderwijs

Verschillende instellingen bieden momenteel verwante studierichtingen/opleidingen aan. Deze studierichtingen/opleidingen beschikken over voldoende materiële middelen en expertise die noodzakelijk zijn en aangewend kunnen worden voor de inrichting van een opleiding gebaseerd op het voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker' omvat.

Verwante opleidingen van publieke opleidingsverstrekkers

VDAB noch Syntra bieden verwante opleidingen aan.

Samenwerkingsverbanden onderwijs - arbeidsmarkt

Er bestaat een sectorconvenant (2018-2019) afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de social-profitsectoren (Paritaire Comités 318.02, 319.01, 327.01, 329.01, 330, 331, 337).

PRIORITEIT 2: Instroom in de sector bevorderen.

- Actie 2.1: Instroom van jongeren/generatiestudenten in de sector bevorderen o via de eigen tool www.werkmetmensen.be o Instroom van jongeren in de sector bevorderen door deelname aan SID-IN, beroepenhuis, DREAM-Day... VLAJO. o informeren van leerkrachten en CLB's over de mogelijkheden voor jongeren in de sector
- Actie 2.2: Opvolgen en informeren over de trajecten naar de beroepen verzorgende/zorgkundige en verpleegkundige
- Actie 2.3: Instroom van zij-instromers/werkzoekenden stimuleren
- Actie 2.4: Instroom van mensen met een migratieachtergrond en andere kansengroepen bevorderen ('ieder talent telt' apart ESF-project): zie onder prioriteit 9 'Diversiteit'

- Actie 2.5: Zij-instroom en doorstroom bevorderen via EVC)

De sectorspecifieke maatregelen geformuleerd in dit convenant zijn verbintenissen die betrekking hebben op het ondersteunen en uitvoeren van:

- de afstemming tussen onderwijs en de arbeidsmarkt;
- een competentiebeleid, waaronder levenslang leren;
- het beleid van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit, vermeld in het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt.

5. Berekening van de studieomvang

Op basis van de activiteiten van de beroepskwalificatie 'Maatschappelijk werker' met onderliggende kennis en vaardigheden wordt onderstaand een inschatting gemaakt van het aantal studiepunten van een graduaatsopleiding gebaseerd op een onderwijskwalificatie die deze beroepskwalificatie omvat. Wanneer zinvol worden voor deze berekening meerdere inhoudelijk aansluitende activiteiten geclusterd. Deze werkwijze en analyse heeft enkel tot doel de studieomvang van een graduaatsopleiding te bepalen. Er wordt geen uitspraak gedaan over het uiteindelijke opleidingsprogramma van de graduaatsopleiding.

5.1 ACTIVITEIT 1, 2, 10 (BK-0361:MAATSCHAPPELIJK WERKER)

Vaardigheden	Kennis
<ul style="list-style-type: none">• Verleent hulp binnen de grenzen van het wetgevend en professioneel kader• Werkt volgens afspraken en visie van de organisatie• Handelt volgens de professionele, ethische en deontologische principes• Handelt met oog voor het eigen referentiekader• Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond van de cliënt• Draagt bij tot empowerment* van de cliënt• Betrekt de cliënt bij de besluitvorming• Respekteert het beroepsgeheim conform het wettelijk kader• Respekteert de zakelijke omgangsvormen• Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen	<ul style="list-style-type: none">• Basiskennis van relevante sociale en juridische wetgeving• Grondige kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender...• Grondige kennis van beroepsethiek en deontologische code• Kennis van eigen referentiekader

- Eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van de cliënt en het cliëntensysteem zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd
- Past de eigen hulpverleningsstijl aan ten aanzien van de cliënt

- **Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 1, 2, 10 (BK-0361:Maatschappelijk werker): 12,0 studiepunten**

5.2 ACTIVITEIT 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (BK-0361:MAATSCHAPPELIJK WERKER)

Vaardigheden	Kennis
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat op empathische wijze om met de cliënt waarbij de nodige afstand bewaard wordt om een professionele relatie te behouden • Luistert actief zonder een waardeoordeel te vellen, rekening houdend met de geschiedenis en eigenheid van de cliënt en vergewist zich ervan dat hij/zij de cliënt correct begrepen heeft • Past het taalgebruik aan in functie van de cliënt, zowel naar inhoud als naar vorm • Ondersteunt de cliënt om zijn zelfredzaamheid te bevorderen • Verwelkomt de cliënt/doelgroep op gepaste wijze • Stelt de dienstverlening voor • Luistert naar het verhaal van de cliënt • Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt • Overlegt over verdere stappen met het team • Luistert naar het verhaal van de cliënt • Verkent de hulpvraag met de cliënt en eventueel andere relevante actoren • Overlegt over motieven, oorzaken en achtergrond met het team 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van methodes voor probleemoplossing • Grondige kennis van doelgroepen: personen van alle leeftijden met variabele hulpvraag, rekening houdend met de sociale, psychologische, culturele, biologische en fysieke omgevingskarakteristieken • Kennis van dossieropbouw • Grondige kennis van de sociale kaart • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software • Kennis van diverse methodieken en werkvormen m.b.t. hulpverlening en veranderingsprocessen (vb. motivatiestrategieën, veranderstrategieën, preventie-acties...) • Kennis van een hulpverleningsplan • Kennis van cliëntgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelings technieken, bemiddelingstechnieken, zelfreflectie...) • Kennis van van gesprekstechnieken (vb. slecht nieuwsgesprek, motiverende gespreksvoering, familiegesprek...) • Kennis van groepsdynamische processen*

- Vangt signalen op van de cliënt
 - Polst naar de verwachtingen van de cliënt en toetst deze af bij de cliënt
 - Overlegt met de cliënt en het team over verder te nemen stappen
-
- Legt alle informatie over het dossier samen
 - Maakt een administratief dossier op
 - Geeft een voorstel over mogelijke prioriteiten
-
- Luistert naar de cliënt
 - Bouwt een vertrouwensrelatie op met de cliënt
 - Gaat samen met de cliënt op zoek naar realiseerbare stappen binnen de context van de cliënt
 - Moedigt de cliënt aan om zelf stappen te zetten en draagt zodoende bij tot het empoweren van de cliënt
 - Stelt in samenspraak met de cliënt en het team een begeleidingsstrategie op
 - Ondersteunt de cliënt bij praktische vragen over administratie, huishouding, gezin...
 - Stimuleert de cliënt en het cliëntsysteem om zelf oplossingen te bedenken die leiden tot de gewenste situatie
 - Sluit de begeleiding af of draagt deze over
-
- Gebruikt kantoorsoftware (tekstverwerking, rekenblad...)
 - Vult het cliëntendossier in
 - Houdt gegevens bij
-
- Polst naar de verwachtingen van de groepsleden en toetst deze af
 - Contacteert een (externe) expert indien nodig
 - Bereidt de inhoud van de groepsessie voor
 - Selecteert de gepaste werkvorm
 - Treft logistieke voorbereidingen
-
- Schakelt indien nodig een (externe) expert in
 - Betrekt elk individueel groepslid bij de sessie en
 - Bewaakt de groepsdynamiek
 - Respecteert de doelstellingen
-
- Kennis van de organisatie en de structuur van de contexten (vb. Algemeen welzijnswerk, geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg, gevangeniswezen en justitiehuizen, nuldelijnszorg...)

- Hanteert de gekozen werkvormen afhankelijk van de doelstellingen
- Gebruikt didactische hulpmiddelen
- Rondt de groepsessie af en vraagt aan de deelnemers hoe ze de sessie ervaren hebben
- Verzamelt verbeterpunten bij de deelnemers

- **Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (BK-0361:Maatschappelijk werker): 46,0 studiepunten**

5.3 ACTIVITEIT 3, 5, 7, 8, 9 (BK-0361:MAATSCHAPPELIJK WERKER)

Vaardigheden	Kennis
<ul style="list-style-type: none"> • Herkent en respecteert in het kader van de hulpverlening de rollen, verschillen en grenzen van iedere partner • Werkt multidisciplinair samen om de gemeenschappelijke doelstellingen van de hulpverlening te verwezenlijken in een klimaat van respect en vertrouwen • Bouwt mee aan het informele en formele netwerk van de cliënt (betrekken van reguliere diensten, netwerkvorming en netwerkopbouw) • Overlegt met andere partners om bij te dragen aan de beslissingen • Bouwt constructief mee aan een positieve teamsfeer • Sluit compromissen om eventuele conflicten op te lossen • Maakt zijn eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg met het multidisciplinaire team • Vraagt advies aan zijn leidinggevende (vaak de maatschappelijk assistent) en aan het team in kader van de te ondernemen stappen in zijn dossier(s) en volgt het advies op • Legt verantwoording af aan zijn leidinggevende en aan het team • Deelt en bespreekt cliëntgegevens met teamleden om de eigen bijdrage en de 	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van psychosociale wetenschappen • Basiskennis van kwaliteitszorg • Kennis van rapportering • Kennis van interdisciplinair werken • Kennis van methodische modellen (vb. biopsychosociaal model, empowerment, systeemdenken...) • Kennis van maatschappelijke tendensen en knelpunten • Kennis van vakterminologie • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Kennis van pedagogische technieken • Kennis van professionele fora • Kennis van relevante informatiebronnen • Kennis van beschikbare en relevante opleidingen • Kennis van reflectiestrategieën • Kennis van teamgerelateerde sociale vaardigheden (vb. onderhandelingstechnieken, groepsdynamiek, zelfreflectie, conflicthantering, feedback...)

bijdrage van het team aan de hulpverlening te kennen

- Deelt en beheert gegevens met andere hulpverleners en instanties
- Werkt mee aan de continuïteit van de (multidisciplinaire) hulpverlening of de multidisciplinaire samenwerking in het kader van de hulpverlening

- Werkt volgens de afspraken die gemaakt zijn aan de hand van het kwaliteitshandboek
- Signaleert vastgestelde knelpunten binnen de organisatie of de eigen werkzaamheden
- Maakt de organisatie alert voor drempels binnen de eigen werking

- Staat open voor ontwikkelingen in het vakgebied
- Raadpleegt informatiebronnen (tijdschriften, internetsites...)
- Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, attitudes en vaardigheden
- Maakt gebruik van feedback
- Wisselt tips en ervaringen uit met collega's om te leren van elkaars deskundigheid
- Neemt deel aan teamvergaderingen
- Neemt deel aan vormingsactiviteiten aangeboden via een vormingsaanbod in de organisatie/dienst of het werkveld

- Bouwt verder op de reeds aanwezige kennis en vaardigheden
- Geeft studenten feedback over hun functioneren
- Coacht de vrijwilligers van de organisatie

- Neemt deel aan intercollegiaal overleg en kennisnetwerken
- Draagt bij tot een positief imago van het beroep
- Meldt knelpunten in kader van de eigen werkzaamheden
- Past best practices toe

- ***Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 3, 5, 7, 8, 9 (BK-0361:Maatschappelijk werker): 16,0 studiepunten***

5.4 ACTIVITEIT 6, 18 (BK-0361:MAATSCHAPPELIJK WERKER)

Vaardigheden	Kennis
<ul style="list-style-type: none">• Stelt de eigen planning op• Past de eigen planning aan wijzigende omstandigheden aan• Plant zijn interne en externe activiteiten• Voert zelfstandig zijn taken uit, neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en behoudt het overzicht • Luistert naar een voorstel van project en geeft zelf input• Luistert naar de inbreng van anderen• Neemt taken op• Werkt samen een planning uit• Volgt de aanwijzingen van de verantwoordelijke op	<ul style="list-style-type: none">• Kennis van planning en organisatie van het takenpakket• Kennis van teamgerelateerde sociale vaardigheden (vb. onderhandelingstechnieken, groepsdynamiek, zelfreflectie, conflicthantering, feedback...)• Kennis van groepsdynamische processen*

- **Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 6, 18 (BK-0361:Maatschappelijk werker): 6,0 studiepunten**

5.5 INSCHATTING VAN HET TOTAAL AANTAL STUDIEPUNTEN VAN HET VOORSTEL VAN ONDERWIJSKWALIFICATIE

- o Inschatting van het totaal aantal studiepunten voor de gemeenschappelijke activiteiten: 80 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 1, 2, 10 (BK-0361: Maatschappelijk werker): 12 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 6, 18 (BK-0361: Maatschappelijk werker): 6 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 3, 5, 7, 8, 9 (BK-0361: Maatschappelijk werker): 16 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (BK-0361: Maatschappelijk werker): 46 SP
- o Het bekomen aantal studiepunten vertegenwoordigt ongeveer 2/3 van de totale studieomvang. Elke hbo5-opleiding moet minimaal een derde van het totaal aantal studiepunten aan werkpleklers spenderen. Hiermee werd bovenstaand geen rekening gehouden.
- o Inschatting van het aantal studiepunten voor werkpleklers: 40 SP
- o Geschatte studieomvang voor het geheel van de hbo5-opleiding: 120 SP

- o Een hbo5-opleiding heeft een studieomvang van 90 of 120 studiepunten. Voor het voorstel van onderwijskwalificatie 'Graduaat in het maatschappelijk werk' is een opleiding van 120 studiepunten dan ook aangewezen.